

cato. Ejus festa dies celebratur 14 Kalend. Novemb. qua etiam populo ostenditur illius digitus, qui est adhuc integra carne. Ecclesia Calatina, perantiquum & paucis in Germania & Gallia notum sacrarum imaginum usum observat, per quem accuratissime comprobare videtur, imagines hunc quoque in finem, in cœtu fidelium conservari, ut laicorum libri existant. Nam septimanæ sanctæ sabbato sancto, dum in eminenti cathedralis ecclesiæ loco, in quo Evangelium decantari solet, prophetiæ decantantur, statim prophetica lectione una finita, ad plebem fidelem in ecclesia collectam, à sacerdotum ministro, eodem ex loco depicta explicatur, & evolvitur charta imaginum & colorum varietate ad vivum expressa, eandem ipsam prophetiæ historiam, quam canonicus jam ante decantarat, representans. Ita, ut duodecim prophetiis decantatis, duodecim picturæ inter se connexæ, & baculo complicatæ, sensim in unum evolutæ, fidei populo spectandæ propositæ, duodecim prophetias, quasi viva voce populo explicent & interpretentur. Fuit etiam in eadem ecclesia consuetudo vetustate comprobata, ut die Iovis sancto, quando Mandatum domini de more & ritu majorum celebratur, in sacello S. Trinitati nuncupato, altare concavum trium digitorum altitudine, trium pedum latitudine, sex vero longitudine, unius cadi capax, vino impleteretur, quod fideles in cathedrali ecclesia pietatis ergo congregati, interea temporis exhauriebant, dum absoluto Mandato duodecim pauperum pedes ab Episcopo lavarentur. Et tenuit in ecclesia hanc consuetudinem, usque ad Concilium Tridentinum, cui tunc non sine communi civium dolore derogatum. Ornamento ævo duraturo, ecclesia Calatina condecoratur Octavii Mirti Frangipanii antistitis sui virtutibus & nullis non seculis laudanda prudentia, qui nomine summi Pontificis Gregorii XIII civitatem Bononiam bonis legibus gubernavit. A Sixto deinde quinto, ad superiorem & inferiorem Germaniam omnesque Belgii provincias, eo tempore, cum potestate legati de Latere, destinatus est Nuncius, quo periculosissimo bello præcipua Nunciaturæ suæ loca ardebant. In qua quidem functione octavum in annum Coloniam potissimum resedit, & tanta maturitate, gravissima rei Christianæ publica negotia administravit, ut serenissimis & reverendissimo, principi Electori Colonienfi Ernesto, Bavarix duci, Parmensi duci, Senatui Colonienfi, & universo demum clero gratissimus fuerit. Post ob virtutem & merita à Clemente VIII ad episcopatum Tricaricensem evectus, magnum sui desiderium apud omnes reliquerit; quando ab eodem Pontifice ad graviora pertractanda negotia ad Archiepiscopos electores, cæterosque Germaniæ principes, ablegatus peregrinam ibi operam religioni & Italia.

clero restaurando præstabat. Tanti certe temporis residentia, & rerum usu eleganter cultus, de Colonienfis ecclesiæ statu accurate informatum opus eruditum conscripsit, de ecclesiastica illius Ecclesiæ & cleri reformatione; quod, ut ad communem & publicam utilitatem in lucem prodeat, omnibus votis optandum.

Octo ab hinc mill. abest CAPVA, Campana ^{Capua olim Vulturinus.} urbs, Vulturina antea dicta. nomen habet vel à Capy Æneæ socio, vel ab Agro Campestri; nonnulli sic appellatam volunt, quod caput esset aliis x i urbibus ab Etruscis constituta. Splendor ejus, amplitudo & magnificentia ab omnibus summo opere passim celebratur. Non dicam omnia. Capua, ait Florus libro i histor. Rom. cap. xvi, & ipsa caput urbium, quomdam inter tres maximas Romam Karthaginemque numerata. Altera Karthago Capua, inquit Silius libro xi, altera Roma, Aufonius. Sic Mago apud Livium dicit Capuam non Campaniæ modo, sed Italiæ caput, post afflictam Cannensi pugna rem Romanam. Livius omnium urbium Italiæ secundum Romam principem nominat. Nimia felicitas insolentiæ sæpe mater. Capua fortunam nacta obsequentissimam, arrogantiam proterviamque vitio cœpit laborare. Testatur M. Tullius Agraria ii contra Rullum Campanos semper superbos fuisse bonitate agrorum, & fructuum magnitudine, urbis salubritate & pulchritudine: natamque ex eadem copia rerumque omnium affluentia arrogantiam, quæ alterum urbi Romæ consulem è Capua postulavit: hicque luxuries Hannibalem, armis invictum, voluptate vicit & enervavit. Verum nimis illud apud Silium lib. viii:

— Capua heu rebus servare serenis

Inconsulta modum, & parvo peritura timore.

Tam enim olim potens & superba tandem ab Romanis, quorum Imperii fuerat æmula, post bellum Punicum ii, ^{Præfectura} conditionem accepit, scribente Livio libro xxvi. qui de Capua ^{ra.} obsidione, obsessorum fortitudine & magnanimitate, quæ urbem magnam fortuna fuerit sequuta, omnino legendus. ^{Præfectura} mansit ad consulatum usque C. Julii Cæsaris, qui Cos. cum M. Calpurnio Bibulo anno 1035 coloniam eò deduxit: resurgens postea auspiciis Imperatorum resorere nonnihil cœpit sub P. R. potestate, donec ab Genserico Vandalorum rege ^{Res gestæ:} capta subversa que, ab Ostrogothis dein occupata: atque his pulsus ab Narsete restaurata; tandem post annos fere centum ab Langbar-dis iterum excisa fuit atque deleta. Stantem potenter, cadentemque miserabiliter, canit scite poëta Ausonius magnus:

Nec Capuam pelago, cultuque penique potentem,

Deliciis, opibus, fama que priore silebo:

Fortuna variante vices, que freta secundis

Nescivit servare modum; nunc subdita Romæ,

Æmula tunc: fidei memor, an infida Senatum

H h h h

Sperneret,